

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Затверджено
вченою радою університету
«___» _____ 2016 р.
протокол № _____
Голова вченої ради, ректор
_____ С.В.Мельничук

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ

(назва рівня вищої освіти)

БАКАЛАВР

(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

01 ОСВІТА

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

014 Середня освіта (Історія)

(код та найменування спеціальності)

Ухвалено на засіданні вченої ради
університету _____ 2016 року
протокол за № _____
Секретар вченої ради
_____ І.М.Кубай

Чернівці
2016

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта (Історія)

“ПОГОДЖЕНО”

Декан факультету історії, політології та міжнародних відносин

_____ О.В.Добржанський
Доктор історичних наук, професор

Розробники освітньо-професійної програми:

_____ Кобилянська Л.І.
Кандидат педагогічних наук, доцент

_____ Ботушанський В.М.
Доктор історичних наук, професор

_____ М.К.Чучко
Доктор історичних наук, професор

_____ Г.М.Яценюк
Кандидат історичних наук, доцент

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник закладу-розробника

Ректор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

_____ С.В.Мельничук

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

Доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи

_____ Л.І.Кобилянська

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО

робочою групою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

2. ЗАТВЕРДЖЕНО

ухвалою вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від «__» _____ 2016 р. протокол № _____.

3. ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від «__» _____ 2016 р.

4. РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

1. Добржанський О.В., доктор історичних наук, професор, декан факультету історії, політології та міжнародних відносин;
2. Чучко М.К., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії стародавнього сходу, середніх віків та музеєзнавства – керівник проектної групи;
3. Ботушанський В.М., доктор історичних наук, професор кафедри історії України;
4. Макар Ю.І., доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних відносин
5. Яценюк Г.М., кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України

ВСТУП

Освітньо-професійна програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньо-професійної програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

Освітньо-професійна програма використовується для розроблення навчальних планів підготовки фахівців відповідної спеціальності та ступеня вищої освіти.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень на основі повної загальної середньої освіти
Ступінь, що присвоюється	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта (Історія)
Кваліфікація	Бакалавр. Вчитель історії
Обсяг програми	240 кредитів ЄКТС
Термін навчання	4 роки
Форма навчання	Денна, заочна

II. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1. Закон «Про вищу освіту». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво "Соцінформ". – К. : 2010.
4. Національна рамка кваліфікацій. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

III. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Загальні вимоги до якостей випускників освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) реалізуються на основі системи набутих загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей для:

- здійснення виробничих функцій;
- вирішення завдань професійної та соціальної діяльності;
- розв’язання складних задач і практичних проблем у галузі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;
- забезпечення здатності випускника здійснювати професійну діяльність на первинній посаді одразу після закінчення терміну навчання.

Результатом навчання є формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність планувати та управляти часом.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово.
6. Здатність спілкуватися другою мовою.
7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
9. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
11. Здатність бути критичним і самокритичним.
12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
14. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
15. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
16. Здатність працювати в команді.
17. Навички міжособистісної взаємодії.
18. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
19. Здатність спілкуватися з нефхівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей).
20. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
21. Здатність працювати в міжнародному контексті.
22. Здатність працювати автономно.
23. Здатність розробляти та управляти проектами.
24. Прихильність безпеці.
25. Дух підприємництва, здатність виявляти ініціативу.
26. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
27. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
28. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
29. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
30. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
31. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Критичне усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами.
2. Усвідомлення різноманітності історіографічних поглядів у різні періоди і контексти.
3. Усвідомлення і повага різних точок зору, які походять з інших національних і культурних спільнот.
4. Усвідомлення безперервної природи історичного дослідження та дискусій.
5. Знання загального діахронного каркасу минулого.
6. Знання спірних питань та тем у сучасних історіографічних дискусіях.
7. Детальні знання одного або багатьох періодів минулого людства.
8. Здатність усно спілкуватися рідною мовою, використовуючи термінологію та змістовні аспекти професії історика.
9. Здатність усно спілкуватися іноземними мовами, використовуючи термінологію та змістовні аспекти професії історика.
10. Спроможність читати історичні тексти чи оригінальні документи рідною мовою; самостійно підсумовувати чи переписувати та каталогізувати інформацію.
11. Спроможність читати історіографічні тексти чи оригінальні документи іноземною мовою; самостійно підсумовувати чи переписувати та каталогізувати інформацію.
12. Здатність писати рідною мовою, використовуючи правильно різні типи історіографічного письма.
13. Здатність писати іноземною мовою, використовуючи правильно різні типи історіографічного письма.
14. Знати і вміти використовувати різні способи пошуку інформації, такі як бібліографічні відомості, архівні описи, електронні посилання.
15. Знання і вміти використовувати спеціальні інструменти, необхідні для опрацювання певних періодів (наприклад, палеографія, епіграфіка).
16. Можливості використовувати комп'ютер та інтернет-джерела, а також методи розробки історичних або споріднених даних (використання статистичного, картографічного методів або створення баз даних).
17. Знання стародавніх мов (латини).
18. Знання місцевої історії.
19. Знання національної історії.
20. Знання європейської історії у порівняльній перспективі.
21. Знання історії європейської інтеграції.
22. Знання світової історії.

23. Здатність та вміння використовувати надбання інших наук (літературна критика й історія мови, історія мистецтва, археологія, антропологія, право, соціологія, філософія та ін.).
24. Усвідомлення методів і проблем із різних галузей історичного дослідження (економічні, соціальні, політичні, гендерні та ін.).
25. Здатність визначати теми досліджень, які можуть збагатити історичні знання та полеміку.
26. Здатність знаходити та використовувати належним чином джерела інформації (біографії, документи, усні свідчення та ін.) для дослідної роботи.
27. Здатність підготувати комплексну історичну інформацію у зрозумілій формі.
28. Здатність усно описувати результати дослідження відповідно до канонів дисципліни.
29. Здатність правильно коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи, відповідно до критичних канонів дисципліни.
30. Знання з дидактичної історії.

IV. НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія):

1. знати відповідні складові навчального процесу та необхідну навчальну документацію;
2. застосовувати знання методики викладання історії на практиці;
3. розробити конспект уроку історії;
4. використовувати різноманітні форми позаурочної та позакласної роботи з історії;
5. володіти навичками організації науково-дослідної роботи учнів;
6. користуватися набутими історичними знаннями у виховній роботі з учнями;
7. вміти скласти психолого-педагогічну характеристику учня, класного колективу;
8. вміти організувати та оцінювати дискусію з певного масиву навчального матеріалу з історії України та всесвітньої історії;
9. аналізувати наукові історичні праці, їх фактологічну та методологічну складові;
10. знати основні філософські категорії та поняття;
11. назвати основні концептуальні підходи, що використовуються при періодизації вітчизняної та світової історії;
12. відтворити основний зміст окремих питань (проблем) вітчизняної та світової історії;

13. інтерпретувати історичні факти, враховуючи історичну ситуацію;
14. пояснити за допомогою цивілізаційного методу особливості історичного розвитку України та країн Світу.
15. ідентифікувати визначні історичні постаті в контексті історії України та світової історії;
16. продемонструвати вміння українською та іноземною мовами характеризувати історичні процеси вітчизняної та світової історії;
17. виявити вміння використовувати спеціальні історичні дисципліни при характеристиці історичних фактів;
18. визначити значення політичних, економічних, культурних, духовних чинників в історичному процесі;
19. володіти навичками джерелознавчого аналізу;

Зміст освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки, навчальними дисциплінами, практиками та форма підсумкового контролю

Освітньо-професійна програма передбачає такі цикли підготовки:

- цикл дисциплін загальної підготовки;
- цикл дисциплін професійної підготовки.

Розподіл змісту освітньої програми, навчальний час за циклами підготовки, навчальними дисциплінами, практиками та форми підсумкового контролю наведено у таблиці 1.

Розподіл змісту освітньої програми, навчальний час за циклами підготовки, навчальними дисциплінами, практиками та форми підсумкового контролю

Таблиця 1

Назва навчальної дисципліни	Кількість навчальних годин / кредитів ЄКТС вивчення дисципліни	Форма підсумкового контролю
1	2	3
1. Цикл загальної підготовки		
Обов'язкові навчальні дисципліни		
Педагогіка з основами педагогічної майстерності	150/5	екзамен
Сучасні педагогічні технології	90/3	залік
Методика соціально-виховної роботи	120/4	залік
Психологія	120/4	екзамен
Соціальна педагогіка	120/4	залік

Вікова педагогічна та спеціальна психологія	120/4	залік
Методика викладання історії в школі	150/5	екзамен
Методологія історичної науки	90/3	екзамен
Інформаційні технології в освіті	90/3	екзамен
Археологія України	120/4	екзамен
Історія стародавнього сходу	120/4	екзамен
Давня історія України	330/11	Залік/екзамен
Вступ до спеціальності	90/3	залік
Історія стародавньої Греції та Риму	150/5	Екзамен
Філософія	90/3	екзамен
Історія середніх віків	240/8	Залік/екзамен
Історія України в ранній новий час	195/6.5	Екзамен
Історія України в новий час	300/10	Залік/екзамен
Новітня історія України	390/13	Залік/екзамен
Політологія	120/4	Екзамен
Археологічна /Етнографічна практика	90/3	Д.залік
Музейно-архівна практика	90/3	Д.залік
Виховна практика	135/4,5	Д.залік
Педагогічна	180/6	Д.залік
2. Цикл професійної підготовки		
2.1.Обов'язковий навчальні дисципліни		
Українська мова (за професійним спрямуванням)	90/3	екзамен
Історія Латинської Америки	90/3	Екзамен
Історія первісного суспільства	120/4	залік
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	270/9	Залік/екзамен
Історія Росії в середні віки та новий час	120/4	залік
Етнологія	90/3	екзамен
Історія СРСР	90/3	залік
Історія країн Сходу в новий та новітній час	210/7	Залік/екзамен
Історія країн Центральної та Східної Європи в новий та новітній час	120/4	екзамен
Історія країн Європи та Північної Америки в новий час	300/10	екзамен
Історія країн Європи та Північної Америки. Новітній період	270/9	Залік/екзамен
2.2 Вибіркові навчальні дисципліни		
Сучасна історія країн пострадянського простору /Історія соціально-демократичних рухів 19-20 ст.	90/3	Залік

Професійна іноземна мова/Практикум перекладу	120/4	Залік
Історія суспільно-політичної думки в Україні /Історія філософської думки України	120/4	екзамен
Культура України доби Середньовіччя /Фізичне виховання/Латинська мова	90/3	Залік
Історія країн Азії та Африки в середні віки/Селянсько-плебейські рухи доби середньовіччя	90/3	Залік
Владні інститути законодавства в середньовіччі/Соціальні утопії доби середньовіччя	90/3	залік
Історія української культури /Культурологія	90/3	залік
Русь і Візантія /Історична географія/ Історичне минуле шляхи його осмислення	90/3	залік
Джерелознавство історії України /Джерелознавство античної та середньовічної історії /Джерелознавство історії нового та новітнього часу	180/6	залік
Історичні портрети видатних особистостей країн Центральної та Східної Європи нового то новітнього часу /Громадське здоров'я та медицина порятунку /Релігієзнавство	90/3	залік
Україна і Литва: політико-правові та соціально-економічні аспекти /Місце та роль реформ в урядовій політиці Росії XIX-XX ст. /Історія доколумбової Америки	90/3	залік
Історичне минуле Північної Буковини (з найдавніших часів до 1942 р.) /Основи герменевтики /Рицарсько-чернечі ордени в середньовіччі	90/3	залік
Історичне краєзнавство /Генеза та розвиток соціалістичних ідей /Італійські морські республіки і Причорномор'я	90/3	залік
Історіографія історії України /Історіографія історії античності і середньовіччя /Історіографія історії нового та новітнього часу	180/6	екзамен

Спеціальні історичні дисципліни/Герменевтика	150/5	Залік
Музейно-архівна справа /Бібліографія	150/5	Залік
Разом	7200 / 240	

Форми освітнього процесу та види навчальних занять

Лекції, семінарські, практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота, консультації, підготовка дипломної роботи тощо.

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти:

- Комплексний екзамен.

Навчальні дисципліни, що виносяться на атестацію (комплексний екзамен)

Таблиця 2

№ з/п	Навчальна дисципліна, що виносяться на атестацію
1.	Спеціальні історичні дисципліни
2.	Методика викладання історії
3.	Історія України
4.	Археологія
5.	Історія первісного суспільства
6.	Історія Стародавнього Сходу
7.	Історія Греції. Історія Риму
8.	Історія середніх віків
9.	Нова історія країн Європи та Америки
10.	Новітня історія країн Європи та Америки
11.	Нова історія країн Азії і Африки
12.	Новітня історія країн Азії і Африки
13.	Історія української культури
14.	Джерелознавство історії України
15.	Джерелознавство нової і новітньої історії
16.	Вступ до спеціальності
17.	Історична регіоналістика і краєзнавство в Україні / Краєзнавчі дослідження в Україні
18.	Історія української культури
19.	Методика викладання історії в / Компетентнісний підхід при

	викладанні історії в школі
20.	Архівознавство / Документознавство
21.	Історична термінологія / Етнологія

Вимоги до курсової роботи. Курсова робота передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (моделювання та дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія).

Курсова робота повинна мати логічний, доказовий, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- має містити науковий аналіз предмета дослідження;
- має містити результати особисто проведених комплексних досліджень та аналіз прикладних проблем у галузі історії;
- має містити обґрунтовані реальні пропозиції щодо вдосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження;
- має бути належно оформленою та мати всі необхідні супровідні документи.

Під час захисту курсової роботи студент має продемонструвати належний рівень аналітичності дослідницької діяльності та глибоке володіння матеріалом, розвинутого історичного мислення, впевненого оперування історичними термінами, застосування отриманих результатів у практиці викладання історії.

Загалом під час захисту випускник повинен продемонструвати знання та виявити вміння і навички, що складають комплекс базових професійних компетентностей вчителя історії, визначених освітньою програмою бакалаврів спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія).

За результатами атестації екзаменаційна комісія ухвалює рішення про присвоєння випускнику відповідної кваліфікації та про видачу диплому про вищу освіту державного зразка.

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Таблиця 3

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	<ul style="list-style-type: none"> – Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича; – Положення про забезпечення якості освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича; – Положення про моніторинг та контроль якості вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича; – Тимчасове положення про рейтингову систему
---	--

	оцінювання навчальних досягнень студентів Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Положення про розробку та моніторинг освітніх програм у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	<ul style="list-style-type: none"> – Положення про екзамени і заліки у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича; – Положення про рейтинг студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	– Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Специфіка конкретної спеціальності
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	АСУ «ВНЗ»
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Розміщення на сайті університету (www.chnu.cv.ua) у відкритому доступі
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Перевірка на плагіат